

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА ПРАКТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЛІТЕРАТУРИ
В СЕРЕДНІЙ І СТАРШІЙ ШКОЛІ**

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта. Мова і література (англійська/німецька)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта. Англійська/Німецька мова.
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	IV (денна, заочна)
Семестр	VII (денна, заочна)

Луцьк 2023

Силабус освітнього компонента «Методика викладання літератури в середній і старшій школі» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (англійська/німецька), за освітньо-професійною програмою Середня освіта. Англійська мова (Німецька мова).

Розробник:

Павлюк А. Б., канд. філол. наук, доцент кафедри практики англійської мови

Силабус нормативного освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови (протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.).

Завідувач

кафедри:



Коляда Е. К.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта. Мова і література (англійська/німецька). Середня освіта. Англійська мова / Німецька мова. Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів _60_ / _2_		Рік навчання <u> 4 </u>
		Семестр <u> 7-ий </u>
		Лекції <u> 8 </u> год.
		Практичні (семінарські) <u> 10 </u> год. Лабораторні <u> - </u> год. Індивідуальні <u> - </u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Самостійна робота <u> 38 </u> год.	
	Консультації <u> 4 </u> год.	
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	Українська, англійська	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта. Мова і література (англійська). Середня освіта. Англійська мова. Бакалавр.	Нормативна
Кількість годин/кредитів _60_ / _2_		Рік навчання <u> 4 </u>
		Семестр <u> 7-ий </u>
		Лекції <u> 6 </u> год.
		Практичні (семінарські) <u> 10 </u> год. Лабораторні <u> - </u> год. Індивідуальні <u> - </u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Самостійна робота <u> 36 </u> год.	
	Консультації <u> 8 </u> год.	
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	Українська, англійська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Павлюк Алла Борисівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	т. (050)6748521
	allapavliuk@vnu.edu.ua

Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
	Очні консультації: згідно з графіком консультацій

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Методика викладання літератури – самостійна педагогічна наука про виховання, літературну освіту і розвиток особистості учня засобами художнього слова, наука про раціональне використання методів і прийомів, що забезпечують учителеві-словеснику найвищу педагогічну результативність у його роботі з учнями.

Специфіку методики навчання літератури як науки визначають предмет дослідження, методи, якими вона послуговується, а також особливості результатів її пошуку порівняно зі здобутками інших наук. Методика має своє коло проблем, чинники розвитку, структуру.

Об'єктом методики навчання літератури є навчальний процес, а саме взаємодія вчителя і учнів, що має на меті набуття учнями літературної компетентності та розвиток особистості засобами художнього слова.

Предметом – система методів, технологій, прийомів і засобів навчальної і виховної роботи на уроках літератури та в позакласній літературній діяльності вчителя й учнів.

Під час викладання освітнього компоненту застосовується комплекс **методів**: біографічний, історіографічний, порівняльно-історичний, культурно-історичний, рецептивно-естетичний методи, та методологія педагогіки і її субдисциплін: діагностичний (тестування, спостереження за навчальним процесом, анкетування), аналіз навчальних програм і підручників в процесуальному аспекті, метод прогностичного моделювання, педагогічного експерименту, критичного аналізу.

Пререквізити/Постреквізити

Освітній компонент є складовою частиною циклу освітніх компонентів з професійної педагогічної підготовки, тісно взаємодіє з вступом по літературознавства, країнознавством, філософією, науками лінгвістичного циклу (стилістикою, лінгвістичним аналізом тексту), педагогікою, психологією, ІКТ тощо.

Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета освітнього компоненту «Методика викладання літератури в середній і старшій школі» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня знань, умінь і навичок викладання курсу «Зарубіжна література» в закладах середньої освіти усіх типів.

Завданнями освітнього компоненту є

- формування у здобувачів освіти ґрунтовних теоретичних знань у галузі викладання шкільного курсу зарубіжної літератури, завдяки чому студенти повинні усвідомити специфіку цього предмету в системі інших шкільних предметів;

- забезпечення готовності здобувачів освіти до планування роботи вчителя;
- навчання зарубіжної літератури як системи та формування в учнів умінь в усіх видах комунікативної діяльності;
- упровадження методів та прийомів викладання літератури, використовуючи при цьому сучасні засоби та форми організації навчально-виховного процесу, інформаційно-комунікативні технології;
- володіння навичками аналізу художнього твору в його родовій і жанровій своєрідності, основними методиками і технологіями, прийомами моделювання навчального процесу і конкретного навчального заняття, проблемної ситуації, відкритого заняття і т. д.;
- навчання складати розгорнутий план-конспект занять.

4. Результати навчання (компетентності).

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність здійснювати професійну діяльність, приймати ефективні рішення у професійній діяльності усвідомлювати особливості предметної галузі.

ЗК 5. Здатність оволодівати сучасними знаннями й застосовувати їх у практичних ситуаціях, шукати, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти, формулювати та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня із дотриманням професійної етики.

ЗК 10. Здатність використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології.

ЗК 11. Здатність проведення наукової діяльності на належному рівні.

ФК 3. Здатність ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 6. Здатність забезпечувати якість професійної діяльності. Володіти готовністю здійснювати перевірку реального педагогічного процесу відповідно до схвалених планів, норм і вимог, інструкцій та рішень; різноплановими методами і способами перевірки знань з англійської мови і літератури та німецької/французької мов; умінь організувати різні види перевірки знань, умінь і навичок суб'єктів навчально-виховного процесу.

ФК 7. Здатність ефективно використовувати сучасні методики й технології навчання задля моделювання процесу навчання, створювати (за потреби) нові

навчально-методичні матеріали, зокрема електронні освітні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ФК 8. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.

ФК 9. Здатність розвивати в здобувачів освіти критичне мислення та формувати ціннісні ставлення, використовувати стратегії роботи, що мотивують та сприяють розвитку самоідентичності особистості.

ФК 10. Здатність здійснювати педагогічний моніторинг, забезпечувати наступність та послідовність освітнього процесу.

Опанувавши поданий матеріал, студенти повинні вміти:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (в тому числі представниками інших культур) державною та/або іноземною мовами усно й письмово та використовувати їх для організації та управління освітнім процесом.

ПРН 2. Ефективно опрацьовувати інформацію: отримувати необхідну інформацію з фахової літератури, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її.

ПРН 5. Володіти навичками співпраці з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для підбору доцільних форм, методів та засобів навчання, відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів.

ПРН 7. Усвідомлювати основні завдання освітнього процесу і застосовувати відповідні підходи, доцільні методів і технології особистісно зорієнтованого компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему іноземної та української мов, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури й вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності вчителя іноземних мов.

ПРН 9. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 12. Використовувати іноземні мови (англійську, німецьку/французьку, іспанську/шведську) в усній та письмовій формах, у різних жанровостильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 13. Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи, поняття обраної освітньої спеціалізації, вміти застосовувати їх у навчальній і професійній діяльності.

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контр./ бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Методика вивчення зарубіжної літератури як наука. Законодавча база, яка регулює процес викладання зарубіжної літератури в українській школі.	8	2			6	2	ДС+Т+СР/7
Тема 2. Учитель зарубіжної літератури і професійні вимоги до нього. Кабінет літератури як творча майстерня вчителя	6				4		СР/5
Тема 3. Сучасний урок зарубіжної літератури: методика підготовки та проведення. Типологія уроків в дидактиці і методиці.	6		2		4		ДБ+СР /13
Тема 4. Етапи вивчення художнього твору на уроках зарубіжної літератури.	8	2			4	2	ДС+Т+СР/7
Тема 5. Аналіз епічних, драматичних і поетичних творів.	8		2		4	2	ДБ+СР /13
Тема 8. Позакласна робота з літератури – застосування системи заходів з певною навчально-виховною метою.	8	2			6		ДС+СР /8
Тема 7. Вивчення теоретико-літературних понять та літературно-критичних матеріалів на уроках зарубіжної літератури.	4		2		2		ДБ+СР /11
Тема 8. Зміст, методи і форми вивчення біографії письменника в школі.	6		2		4		ДБ+СР /13
Тема 9. Організація уроку зарубіжної літератури в системі дистанційного навчання школярів.	6		2		2	2	ДБ+СР +ТЗ/13
Всього годин:	60	6	10		36	8	ПТ/10
Загальна кількість балів							100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ПТ – підсумковий тест, СР – самостійна робота, ТЗ – тези.

6. Політика оцінювання

При вивченні нормативного освітнього компонента здобувач освіти виконує види робіт відповідно до діючого навчального плану та передбачає присутність та активну діяльність в освітньому процесі: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу для роботи на семінарах, виконання завдань для самостійної роботи: написання тематичних контрольних тестів, конспектів уроків і тез. Навчальний курс складається з одного кредиту, який закінчується **екзаменом**.

Денна форма навчання:

Оцінювання, яке має на меті перевірку рівня знань здобувача освіти, здійснюється викладачем протягом семестру на лекційних і семінарських заняттях у межах змістового модуля, а також під час виконання завдань, призначених для самостійної роботи. Оцінювання включає в себе поточну роботу здобувача освіти під час лекційних занять – максимум 5 балів: за присутність на парі (1 бал), дискусію під час проведення інтерактивної лекції (1 бал) та написання тесту за матеріалами минулої лекції (2 бали) та 10 балів за роботу на семінарах. Самостійна робота здобувача освіти містить підготовку конспектів уроків (5 шт.): розгорнутих – 5 балів або робочих – 3 бали, 9 балів за написання підсумкового тесту. Максимальна оцінка здобувача освіти становить 100 балів.

Якщо здобувач освіти матиме бажання підвищити свій максимальний бал, може написати тези на одну з тем освітнього компонента, який буде оцінюватися в максимум 5 балів.

Заочна форма навчання:

Здобувачі освіти заочної форми навчання можуть набрати максимум 100 балів упродовж вивчення освітнього компонента, а саме: за присутність на лекції здобувачі освіти одержують 1 бал, за участь в дискусії під час проведення інтерактивних лекцій – максимум 2 бали та за написання тесту за матеріалами минулої лекції 2 бали, отже загалом за 3 лекції здобувач освіти може набрати 15 балів. За кожну відповідь на семінарських заняттях здобувач освіти може отримати максимум 10 балів, що обраховується як сума балів, отриманих під час відповідей на практичних заняттях, що дає змогу набрати 50 балів за 5 практичних занять.

Самостійна робота здобувача освіти містить підготовку конспектів уроків (5 шт.): розгорнутих – 5 балів або робочих – 3 бали, та 10 балів за написання підсумкового тесту. Максимальна оцінка здобувача освіти становить 100 балів.

Якщо здобувач освіти матиме бажання підвищити свій максимальний бал, може написати тези на одну з тем освітнього компонента, який буде оцінюватися в максимум 5 балів.

7. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Критерії оцінювання знань студента на семінарських заняттях

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студента
9-10	Студент має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Студент вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін.
7-8	Знання студента є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
5-6	Студент демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна. Студент здатний аналізувати, порівнювати, робити висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.
3-4	Студент демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію.
1-2	Студент може розрізнити об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.

8. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>
2. Закон про повну загальну середню освіту. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednyuaa-sch2016/konceptsiya.html>
4. Актуальні питання методики викладання літератури: Навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2017. 65с.
5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.
6. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ : Міленіум, 2019. 110 с.

Допоміжна

1. Бендзар Б., Бобинець С. Методика викладання зарубіжної літератури в загальноосвітній школі з українською мовою навчання: Навчально-методичний посібник. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2001. 96 с.
2. Богосвятська А.І. Професійний статус учителя зарубіжної літератури // Зарубіжна література в школах України. 2014. №12. С.26-30.
3. Вітченко А. Теорія і технологія формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення зарубіжної драматургії: монографія. Луганськ: Шико, 2007. 326 с.
4. Волошина Н. Сучасний урок літератури як дзеркало інтелектуального багатства і педагогічної культури вчителя // Всесвітня література та культура .2003. №1. С.3-5.
5. Гладишев В. В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури. Миколаїв: Іліон, 2006. 372 с.
6. Демчук О.В. Життєпис письменника: конспекти нестандартних уроків. К.: Педагогічна преса, 2002. 192 с.
7. Дорофєєва Н.І. Словник-довідник із зарубіжної літератури. Харків: Світ дитинства, 2000. – 192 с.
8. Житник Б. О. Методичний поради́ник. Форми і методи навчання. Харків: Видавнича група «Основа», 2005. 125 с.
9. Ісаєва О. О. Вивчення літератури в цифрову епоху: про реалії сьогодення і перспективи в майбутньому. Всесвітня література в школах України. 2016. № 1(415). С. 3–8.
10. Ісаєва О.О. Концептуальні основи аналізу художнього тексту в школі (Про герменевтичну спрямованість цього аналізу) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2004. № 6. С. 2-5.

- 11.. Ісаєва О. Сучасний кабінет літератури: Яким йому бути? // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. 2002. №5. С. 5-8, 13-17.
- 12.Ісаєва О. О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури: монографія. К.: Б.в., 2003. 380 с.
- 13.Клименко Ж. В. Теорія і технологія вивчення перекладених художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: монографія. К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2006. 340 с.
- 14.Ковбасенко Ю.І. Біографія письменника і викладання літератури // Зарубіжна література в навчальних закладах. 2002. № 9. С. 2-9.
- 15.Козлик І. В. Про методологічні засади викладання зарубіжної літератури. Зарубіжна література в навчальних закладах. 2016. № 6. С. 9–11.
- 16.Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія. К.: Освіта України, 2008. 464 с.
- 17.Куцевол О. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури : монографія. Вінниця: Глобус-Прес, 2006. 348 с.
- 18.Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання зарубіжної літератури. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2011. 320 с.
19. Мірошниченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. К.: Вища школа, 2007. 415 с.
- 20.Мірошникова Н.О. Шляхи аналізу художнього тексту: класифікація, стисла характеристика (У сучасному літературознавстві) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2001. № 5. С.17-19.
- 21.Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 222 с.
22. Овдійчук Л. Поєднуючи слово, музику, живопис // Українська мова та література в середніх школах, ліцеях, колегіумах. 2000. № 4-і. С.214-217.
- 23.Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Курс лекцій. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 164 с.
- 24.Ситченко А. Л. Аналіз епічного твору в 5 кл. Посіб. для вчителів. К.: Ленвіт, 2007. 96 с.
- 25.Ситченко А.Л. Аналіз образу-персонажа епічного твору: педагогічна технологія // Освітні технології: Навч.-метод. посіб. К.: А.С.К., 2001. С. 228-237.
- 26.Ситченко А.Л. Визначення індивідуального стилю письменника (На основі структурування поняття) // Дивослово. 2002. №5. С. 48–50.
27. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
- 28.Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. К.: Ленвіт, 200и 2. С. 158-191.
- 29.Ситченко А.Л. Чи такий уже звірячий Закон джунглів? (Три уроки по вивченню казки Р.Кіплінга „Мауглі”) // Відродження. 1995. №5/6. С.46-49.

30. Ситченко А. Л., Шуляр В. І., Гладішев В. В. Методика викладання літератури: Термінологічний словник / за ред. проф. А. Л. Ситченка. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008.
31. Скорина Л. Аналіз художнього твору. Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей (філологія, літературна творчість, журналістика). Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2013. 424 с.
32. Токмань Г. Методи літературознавчого аналізу в школі // Дивослово. К., 1999. № 6.
33. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі : навч. посіб. К.: Кондор, 2007. 316 с.

Інформаційні ресурси

1. Всесвіт: фаховий журнал зарубіжної літератури. – К.: Видавничий дім «Всесвіт»: vsesvit-journal.com
2. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України. К.: Педагогічна преса; Всесвітня література в сучасній школі: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (з 2012 р.). К.: Педагогічна преса: <https://pedpresa.com.ua/>
3. Зарубіжна література в школах України: науково-методичний журнал. К.: Антросвіт: <https://zl.kiev.ua/>
4. Зарубіжна література: науково-методична газета. К.: Шкільний світ: <https://literatura@1veresnya.com.ua>
5. Слово і Час: науково-теоретичний журнал. К.: Національна академія наук України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Національна спілка письменників України: <https://il-journal.com/index.php/journal>
6. <http://www.ukr-in-school.edu-ua.net/>
7. <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
8. <http://www.ukrcenter.com>
9. <http://poetry.uazone.net/>
10. <http://nauka.profi.net.ua>
11. http://www.men.gov.pl/oswiata/podstawa_programowa/podstawa_programowa.php
12. <http://uk.wikisource.org/>
13. <http://homes.chass.utoronto.ca>
14. http://www.interklasa.pl/portal/dokumenty/ridna_mowa_uk/index.php?page=rm28_01
15. <http://www.testportal.gov.ua/index.php/text/progzno/>
16. <http://www.archive.org/search.php?query=ivan%20franko%20AND%20mediatype%3Atexts>
17. http://metodportal.net/taxonomy/term/28__
18. pidruchnyk.com.ua/ - сайт підручників України.